

Orangeri

for kun 1.000 kroner pr. m²

Hvem vil ikke gerne have et orangeri, hvor ferskner og vindruer kan gro, mens vinden rusker i træerne, og regnen trommer på glastaget? Vi viser, hvordan du bygger et til en overkommelig pris, og hvordan du **med enkle midler kan få det til at passe perfekt til huset.**

Den pudsede og gulmalede sokkel og det røde træskelet giver orangeriet et originalt udtryk, som passer til resten af huset.

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD

Du skal kunne lidt af hvert, da du både skal mure, bygge i træ og lægge tegl på gulvet.

LET

SVÆRT

TIDSFORBRUG

Et par uger for to personer.

PRIS

Ca. 30.000 kr. eksklusive murstenene, som vi fik gratis.

Det er ikke kun om sommeren, at drivhuset er varmt. Både forårs- og efterårsmånederne kan være særdeles varme, når solen står på.

Steen havde en formodning om, at der kunne gemme sig et gammelt fundament under noget, der efterhånden havde udviklet sig til en mindre jordvold – og ganske rigtigt. Efter et grundigt gravearbejde dukkede et fundament på 4 x 6 meter op. Det perfekte udgangspunkt for et orangeri. Efter aftale med en lokal entreprenør fik han kvit og frit leveret to læs brugte sten, som blev håndrenset med hjælp fra gode naboer efter alle kunstens regler. Soken, som består af to rækker sten, murede han op af de gratis sten, som efterfølgende blev pudset op. De sten, der var tilovers, lagde han i et flot sildebensmønster på gulvet. For at ramme stilen fra hovedhuset malede Steen alt træværk med rød linoliemaling, hvorefter han monterede remme og spær og en hulens masse glas. Til sidst fik den pudsede sokkel to lag gul facademaling. Læs med, og se, hvordan du kan bygge et orangeri med masser af sjæl og finurlige detaljer. □

Det er ikke til at se, men vi var så heldige, at der gemte sig et gammelt fundament under jorden og murbrokkerne.

1

Vi graver lidt ekstra, så der bliver 30 cm fra det faste jordlag til oversiden af fundamentet.

2

3

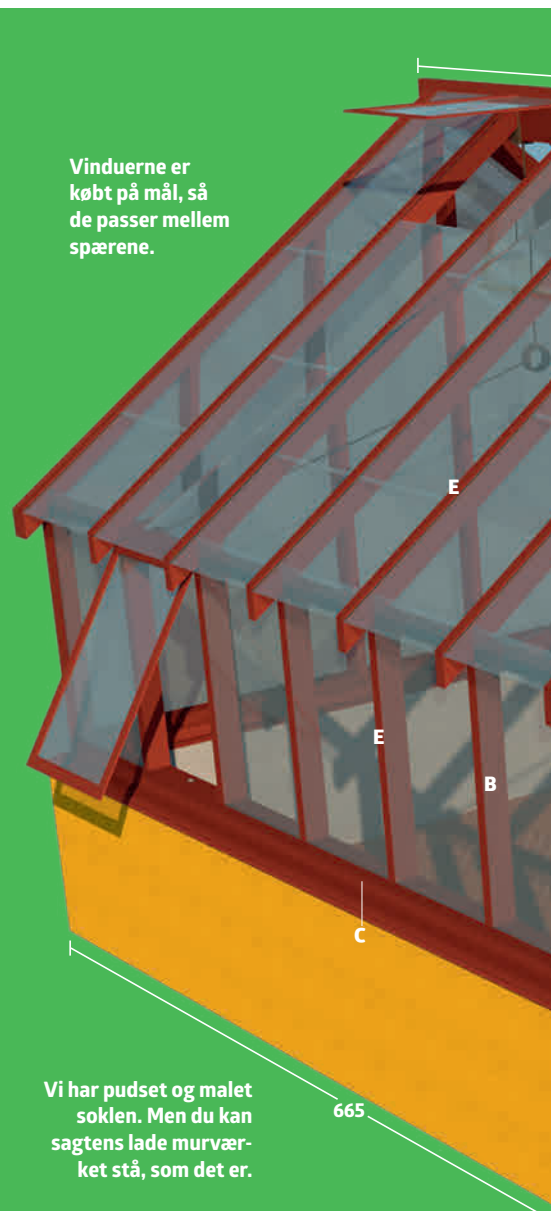
Grav ud, og rens stenene

Steen var så heldig, at der gemte sig et fundament under den gamle hønsegård, som han kunne grave fri. Er du ikke så heldig, må du gå den slagne vej og grave 90 cm ned til frostfri dybde og støbe et fundament fra bunden.

1 Vi rydder området for murbrokker og graver, alt hvad vi kan. Da vi ikke skal grave i den hårde jord, men "blot" fjerne den løse jord, som ligger over jordniveau, vælger vi at gøre det med spader og trillebø. Her er det en rigtig god idé at alliere sig med et par venner, som ikke er bange for at tage fat.

2 Når fundamentet er gravet fri, er det tid til at gå det efter i sømmene for revner, afskallinger og huller. Vi er så heldige, at der kun er kosmetiske skader, som kan udbedres med mørtel.

3 For at holde omkostningerne nede og tænke genbrug ind i byggeriet har vi valgt at rense alle stenene ved håndkraft. Vi fik stenene gratis af en lokal virksomhed, og med hjælp fra gode naboer fik vi rensat alle stenene over et par weekender.

Vinduerne er købt på mål, så de passer mellem spærerne.

Vi har pudset og malet soklen. Men du kan sagtens lade murværket stå, som det er.

665

MATERIALER

Træ, 45 x 95 mm reglar:

- Spær (A)
- Lodrette reglar (B)
- Bundrem (C)

Spærtræ:

- Kipbjælke (K)

Trykimpr. brædder:

- Afstandsbræt, 25 x 125 mm (D)
- Forkantlister, 9 x 43 mm (E)

Desuden:

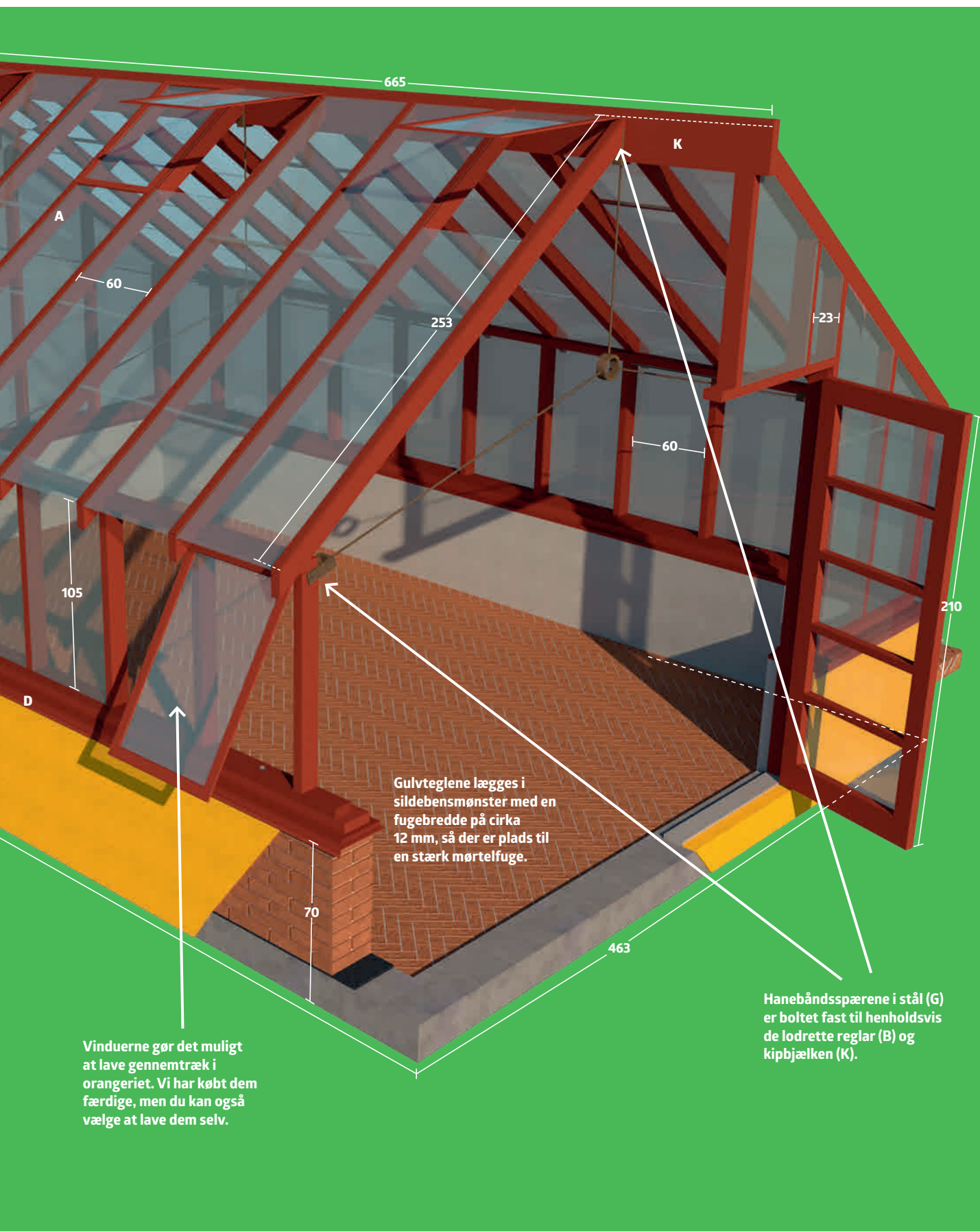
- Dobbeltjør
- 8 vinduer
- Vandnæse i zink (F)

- Glas, 610 x 2.010 mm
- Hanebåndsspær i stål (G)
- Afstivere i stål (H)
- Glasbånd
- Cirka 3.000 nye eller rensede teglsten
- 5 poser sokkelpuds
- 3 spande murlaling a 10 liter
- 8 stk. 10 mm gevindstænger a 1 meter m. tilhørende bolte (L)
- Skruer, 5 x 80 mm
- Skruer, 5 x 100 mm

SPECIALVÆRKTØJ

- Glasskærer
- Murstensklipper
- Vinkelsliber
- Kap-/geringssav
- Murerværktøj

Inden vi lægger gulvtegl, isolerer vi gulvet med styrolit, hvorefter vi lægger stabil- og afretningsgrus.

Mur og puds soklen op

Teglgulvet, som er lagt i sildebensmønster, er prikken over i'et. Der er ikke mange ben i at lægge det, så længe underlaget er helt plant, og den første række sten ligger vinkelret på hinanden. Herefter er det bare om at lægge resten af puslespillet og fuge efter med mørtel.

1 Inden du lægger gulvteglene i sildebensmønsteret, skal du sørge for, at underlaget er plant. For at få et plant underlag og for at bryde kulden nedefra har vi lagt 15 cm styrolit, 10 cm stabilgrus og 3 cm afretningsgrus. Vi bruger afstandsklodser på 12 mm for at sikre os en ensartet fugebredde og en retvinklet skabelon til at lægge teglene efter. Som fuge bruger vi en almindelig mørtelfuge bestående af 1 del cement til 8 dele mørtel.

2 Mur inder- og ydermuren op med en mørtel bestående af 8 dele bakkemørtel til 1 del cement. Læg stenene i forbandt, og mur efter en murersnor, så du hele tiden kan se, om du holder de lige linjer. Tjek også jævnligt med et vaterpas, at muren ikke hælder ind- eller udad.

3 Træk sokkelpuds på murværket med et glittebræt. Fugt gerne murværket med en våd kost, inden du trækker det på. Laget skal ikke være tykkere, end at du lige akkurat kan ane konturerne af stenene bag puds.

4 Lad puds tørre en lille times tid, og puds derefter soklen i rolige cirkler med et pudsebræt, indtil mørtlen "flyder" sammen, og stenene kan anes. Vi bruger et pudsebræt med overflade af skum, men du kan også bruge et i hård plast.

5 Nu er soklen færdig, og gulvet ligger, som det skal. Vi vælger at fuge gulvet med mørtel for at få stenene til at ligge klippefast, men du kan også fuge det med fugesand ad et par omgange.

Sådan lægger du gulvtegl

Teglgulvet er flot, og der er ikke mange ben i at lægge det, så længe underlaget er helt plant, og den første række sten ligger vinkelret på hinanden. I dette tilfælde sætter vi stenene i mørtel, da vi har et underlag af lecablokke. I tilfældet med gulvet i orangeriet lægger vi dem imidlertid direkte på afretningsgruset. Herefter er det bare om at lægge resten af puslespillet og fuge efter med mørtel.

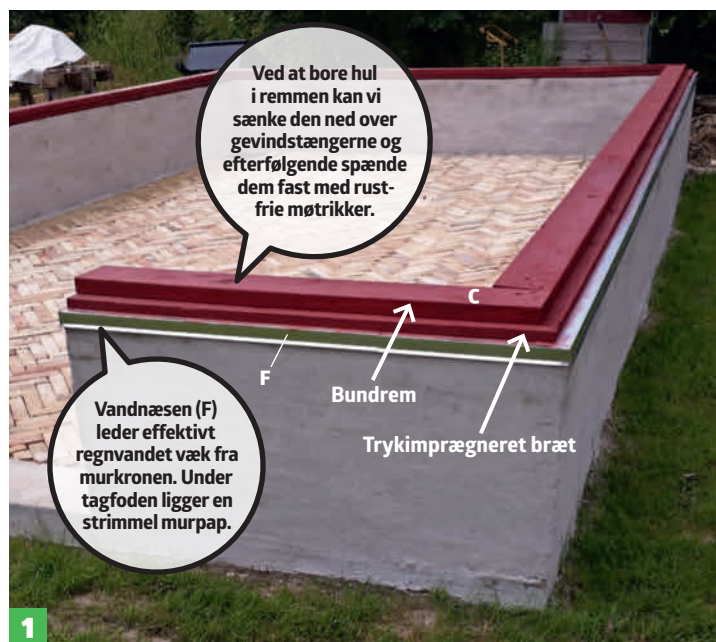
1. Læg stenene ud på en klat mørtel. Skær en lille vinkelret plade, og brug den som skabelon, så stenene danner en vinkel på 90°.

2. Tjek jævnligt med et vaterpas, at oversiden af stenene flugter med hinanden. Er der luft mellem vaterpasset og stenene, må du lægge mere mørtel under de sten, det drejer sig om.

3. Læg resten af stenene, og sørg for at bruge skabelon og afstandsklodser, da mønsteret let kan "løbe løbsk", hvis du ikke er præcis.

4. Skær de sidste tegl til med en vinkelsliber, og fug derefter hele gulvet med en mørtelfuge i blandingsforholdet 1 del cement til 8 dele mørtel.

På med remme, sider, spær og glas

Det er nu, du skal alliere dig med en makker. Når I har samlet siderne på jorden, skal de nemlig løftes på plads og fastgøres til bundremmen (C). Kipbjælken skal også løftes op og støttes, mens de første spær skures fast i denne. Også når glassene skal monteres, er det en fordel at være to. Men vigtigst af alt, så skal du sørge for, at der er lige langt mellem de lodrette reglar og mellem spærerne, så glassene passer.

1 Inden vi spænder selve bundremmen (C) og afstandsbrættet (D) fast

ved hjælp af gevindstængerne (L) og de tilhørende rustfri bolte, lægger vi en strimmel murpap oven på soklen for at forhindre fugt i at trænge op i træværket. Oven på mурpappet lægger vi en vandnæse (F) i aluminium, og oven på den monterer vi et trykimprægneret afstandsbræt (D) og en bundrem (C).

2 Saml siderne med 5 x 100 mm skruer, mens de ligger på jorden, og løft dem derefter på plads. Skru bunden af siderne fast i bundremmen (C) med 5 x 80 mm skruer. Fræs desuden en lille fordybning på 5 mm i spærerne (A), som de 3 mm tykke drivhusglas kan ligge i. Fordybningen skal også være 5 mm bred.

3 Skær alle spærerne til, og løft kipbjælken på plads. Lad bjælken hvile på den midterste reglar for enden af orangeriet, og monter derefter tre spær-par, så den bliver, hvor den skal være.

4 Skru resten af de lodrette reglar (B) fast i enderne af orangeriet, så hele skelettet bliver klar til døre, vinduer og glas. For at gøre arbejdet så nemt for os selv som muligt og for ikke at skulle skære for meget glas til er der 600 mm mellem alle reglar og spær. Det passer nemlig med, at vi har bestilt alt glas på målene 3 x 610 x 2.010 mm. Vi fræser en fordybning i spærerne (A) med en bredde på 5 mm i hver side, sådan at glasset kommer til at passe perfekt i bredden. Det betyder, at vi kan nøjes med at skære det til i længden.

5 Montér ruderne, og husk glasbånd, så de ikke knuser, når du sømmer forkantlisterne (F) fast i spærerne (A). Montér dør og vinduer, og mal eventuelt soklen med facademaling. Vi har brugt en diffusionsåben maling i gul.

Gennemtænkte detaljer

Vi har i to af hjørnerne undladt at lægge styrolit, stabilgrus, afretningsgrus og gulvtegl for at give plads til et par mindre træer. I dette hjørne har vi plantet et eksotisk ferskentræ, som vokser trygt og godt bag det tynde drivhusglas året rundt.

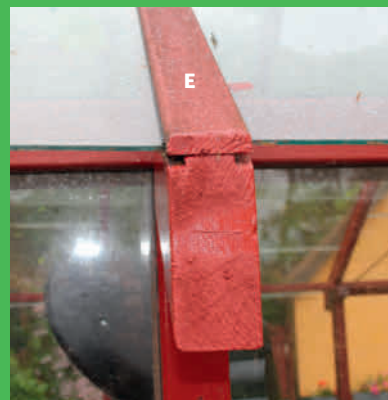
For at "binde" spærerne sammen er der på tværs af dem alle monteret en lang afstiver i stål (H) i hver side af orangeriet. Ud over at styrke konstruktionen kan det også bruges som espalier og til at hænge lamper i.

For at styrke tagkonstruktionen og for at undgå et klassisk hanebåndsspær, som ville virke lidt voldsomt på et "let" orangeri som dette, har vi fået specialfremstillet et "hanebåndsspær" i stål (G). Det specielle spær holder sammen på siderne og kipbjælken, og så lægger man næsten ikke mærke til det med dets rustrøde farve.

"Hanebåndsspæret" fastgøres med en bolt gennem en vandret reglar i hver side og én i kipbjælken.

Forkantlisten (E) klemmer let om glasset, som ligger i udfærsningen på et blødt glasbånd på begge sider.